

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal al Curții Supreme de Justiție în următoarea componență:

Președinte – Diaconu Iurie,

Judecători – Boico Victor, Catan Liliana,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21 august 2020 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, declarat de către avocatul Fediuc Valentin în numele petiționarului,

Rotaru Alexandru xxxxx

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 10.10.2019 – 21.08.2020;

Instanța de apel: 10.09.2020 – 13.10.2020;

Instanța de recurs: 22.02.2021 – 02.06.2021.

A C O N S T A T A T :

1. La data a de 09 octombrie 2019, avocatul Fediuc Valentin a depus o plângere în interesele petiționarului Rotaru Alexandru împotriva acțiunilor Procuraturii mun. Chișinău, Oficiul Botanica.

În plângerea depusă, avocatul petiționarului a indicat că, prin Ordonanța procurorului în Procuratura mun. Chișinău Oficiul Botanica - Goncear Taisia din 29.08.2019 s-a dispus refuzul în pornirea urmăririi penale în cadrul procesului penal nr. xxxxxxxxx din 14 august 2019 din motiv că fapta nu întrunește elementele infracțiunii. Conform plicului poștal, despre faptul refuzului menționat, Rotaru Alexandru a cunoscut nu mai devreme de 11 septembrie 2019.

La data de 27 septembrie 2019 Rotaru Alexandru prin intermediul avocatului Fediuc Valentin a depus o plângere în ordinea art. 299¹ Cod de procedură penală, prin care a solicitat anularea Ordonanței de refuz în pornirea urmăririi penale din 29.08.2019 emisă de Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica și transmiterea materialelor cauzei pentru examinare în continuare de către Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane al INI MAI.

La data de 01 octombrie 2019 de procurorul adjunct al Procurorului-șef al Procuraturii mun. Chișinău, șef al Oficiului Botanica - Marcel Cimbir a fost emisă ordonanță, prin care a fost respins ca neîntemeiată, plângerea avocatului Fediuc Valentin în interesele cet. Rotaru Alexandru, împotriva ordonanței de clasare a

procesului penal nr. xxxxxxxxx, emisă de către procurorul în Procuratura mun.Chișinău, Oficiul Botanica - Goncear Taisia.

Astfel, prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 21 august 2020, a fost respinsă plângerea avocatului Fediuc Valentin în numele petiționarului Rotaru Alexandru, ca fiind neîntemeiată.

2. Încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana din 09 octombrie 2019, a fost atacată cu recurs de către avocatul Fediuc Valenin în numele petiționarului, care a solicitat casarea încheierii nominalizate, și dispunerea rejudecării cauzei.

În motivarea cerințelor sale recurentul a indicat că:

- Rotaru Alexandru împreună cu Munteanu Mihail și Bostănică Fiodor (muncitorii) pe parcursul anului 2017 au lucrat în gospodăria cet. Armanov Stanislav, care a utilizat munca lor nedeclarată. Pentru munca prestată, Armanov Stanislav avut înțelegerea să plătească muncitorii conform volumului de lucru efectuat, săptămânal, însă, când venea scadența plății (salariului), Armanov Stanislav, după ce examina devizele întocmite de muncitori, invoca lipsa de bani și achita lucrările parțial. La achitare, dat fiind că muncitorii se aflau în stare de dependență față de el cu banii, Armanov Stanislav îi impunea să îi scrie recipise, sub dictarea sa, precum că banii primiți erau de fapt împrumutați de la el. La sfârșitul perioadei în care muncitorii se aflau în gospodăria lui Armanov Stanislav, ultimul îi pune la munci neplătite, sub amenințarea că nu vor fi plătiți pentru alte munci la care au convenit și pentru care avea datorii față de muncitori;

- organul de urmărire penală urma să contureze 2 perioade de timp, în care muncitorii au activat, raportat la modul de menținere a lor în servitute prin achitarea retribuției muncii și întocmirea recipiselor: 1) de la data de 31.07.2017 până la jumătate de octombrie muncitorii au scris recipise de împrumut, atunci când primeau banii pentru munca depusă. Recipise de plată a retribuției muncii nu au fost întocmite; 2) la jumătate de octombrie 2017 dat fiind nemulțumirea muncitorilor față de cum erau plătiți, Armanov Stanislav a întocmit 2 contracte de prestări servicii, prin care muncitorii chipurile, în ordine civilă prestau munci la gospodăria lui Armanov Stanislav. Deja în această perioadă, banii muncitorii primeau sub recipise simple, care confirmau retribuția muncii. Astfel, pe parcursul a două luni și jumătate, muncitorii Rotaru Alexandru, Bostănică Fiodor și Munteanu Mihail de facto au lucrat gratis, dat fiind că banii primiți ulterior au fost solicitați înapoi de Armanov Stanislav sub justificarea recipiselor, scrise sub influența. În acest mod, se conturează clar munca forțată la care a fost supus Rotaru Alexandru, deoarece Armanov Stanislav nu a avut intenția să renunțe la bani în schimbul muncii prestate de muncitori, ducându-i în eroare privitor la natura recipiselor;

- aceste circumstanțe urmau să fie stabilite cu claritate de organul de urmărire penală, ceea ce nu a făcut nici Procuratura mun. Chișinău Oficiul Botanica, nici PCCOCS. Într-adevăr, deja începând cu luna decembrie 2017, Rotaru Alexandru nu cunoaște dacă Bostănică Fiodor cu Munteanu Mihail au luat bani cu împrumut de la Armanov Stanislav, însă perioada deplânsă și în care au fost comise infracțiunile de escrocherie și de muncă forțată a fost cuprinsă între 31.07.2017 și până la jumătate de octombrie 2017, fapt care nu a fost stabilit de nici un organ de urmărire penală. Acest fapt, nu a fost stabilit nici de prima instanță, cu toate că avocatul Fediuc Valentin a atras atenția la acest lucru;

- mai mult ca atât, avocatul lui Armanov Stanislav în cadrul ședinței de judecată a declarat că împrumuturile de fapt erau avansuri, ceea ce este logic. Însă Armanov Stanislav chiar atunci, înțelegând că i se dă arama pe față, a obiectat, că de fapt pentru banii care-i plătea ca salariu el nu a luat recipise, dar a luat recipise numai pentru împrumuturi. În aceste circumstanțe, luând în considerație că Armanov Stanislav cerea și întocmea înscrisuri pentru toate sumele de bani, este critic de apreciat buna sa credință și veridicitatea declarațiilor sale.

- separat, pe fiecare din procesele penale, urmează a fi menționat că materialul acumulat de Procuratura mun. Chișinău, Oficiul Botanica conține ca probă de bază doar declarațiile lui Armanov Stanislav, alte probe de organul de urmărire penală nu au fost acumulate.

- organele de urmărire penală s-au limitat doar la ascultarea justificărilor lui Armanov Stanislav, care în ambele cazuri au fost puse la baza soluțiilor de neîncepere urmăririi penale, respectiv, drepturile și garanțiile constituționale ale lui Rotaru Alexandru la libertatea muncii au fost încălcate grav, iar organele statului nu au intervenit în apărarea lor;

- se constată, că prin partea motivată a hotărârii primei instanțe s-au dat aprecieri generale cu privire la legalitatea soluțiilor organelor procuraturii, însă careva circumstanțe s-au fapte concrete nu au fost reținute. Aceasta indică la aprecierea superficială a probatoriului, iar în cazul procesului penal gestionat de Procuratura mun. Chișinău Oficiul Botanica motivarea soluției primei instanțe nu rezistă nici unei critici.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, a fost respins ca nefundat recursul declarat, și menținută încheierea contestată.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de recurs verificând legalitatea și temeinicia încheierii emise asupra plângerii nominalizate, a constatat că prima instanță întemeiat a conchis că, la caz în cadrul urmăririi penale au fost întreprinse toate acțiunile de urmărire penală în vederea stabilirii probelor utile, pertinente și concludente ce ar demonstra vinovăția și/sau nevinovăția persoanelor a căror

acțiuni au fost indicate ca fiind ilegale, reținând că organul de urmărire penală a examinat plângerea prin audierea persoanelor și cercetarea materialelor.

Or, din cele stabilite în materialele examinate, instanța de recurs este solidară cu poziția primei instanțe precum, că prin examinarea faptelor enunțate, nu a fost încălcat dreptul petiționarului.

În continuare, raportând materialele cauzei la prevederile legale în raport cu argumentele invocate de petiționar, instanța de recurs a conchis că prima instanță justificat a apreciat că la caz, drepturile petiționarului au fost respectate întocmai de către organul de urmărire penală, fiind stabilită efectuarea unei anchete efective, or plângerea recurentului este bazată pe o apreciere superficială, unilaterală și neobiectivă a circumstanțelor cazului.

Astfel, organul de urmărire penală i-a asigurat posibilitatea de a-și apăra drepturile și libertățile, or acesta a examinat în totalitate faptele indicate în plângerea petiționarului, prin ce a demonstrat, că a întreprins toate măsurile de a stabili adevărul.

4. Decizia instanței de recurs ordinar a fost atacată cu recurs în anulare de către avocatul Fediuc Valentin în numele petiționarului Rotaru Alexandru care a solicitat casarea deciziei instanței de recurs și dispunerea rejudecării cauze de către aceeași instanță de recurs, în alt complet de judecată.

În motivarea cerințelor sale recurentul a indicat că:

- din motivarea soluției primei instanțe și instanței de recurs nu se poate reține nici o argumentare, privind constatarea unei anchete eficiente și depline, în conformitate cu art. 6 CEDO;

- la examinarea cauzei în prima instanță și în instanța de recurs a participat procurorul Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Botanica - Goncear Taisia, care este procurorul ce a participat pe cauza nr. xxxxxxxxx cu care instanța de judecată a fost sesizată mai întâi. Procurorul Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, care urma să participe pe cauza nr. xxxxxxxxx, care a fost transmisă spre conexare cu cauza nr. xxxxxxxxx la examinarea cauzei, nici în prima instanță, nici în instanța de recurs nu a participat. De asemenea, nu există nici o dispoziție a procurorului ierarhic superior Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Botanica și Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, prin care procurorul Goncear Taisia ar fi fost desemnată de procurorul ierarhic superior, pentru participare la examinarea cauzei. În aceeași ordine de idei, nu a fost dat nici un act judecătoresc de dispoziție, chiar și protocolar, prin care s-ar fi determinat competența de participare a procurorului Goncear Taisia la examinarea prezentei cauze, inclusiv pe marginea contestării ordonanțelor Procuraturii pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale.

Esențial pentru prezenta cauză este faptul, că avocatul Fediuc Valentin la etapa procesuală de examinare a plângerii în cadrul Procuraturii mun.Chișinău Oficiul Botanica, a solicitat transmiterea materialelor procesului penal către CCTP IGP MAI, după competență, iar această solicitare, chiar dacă a fost adusă în atenția instanțelor de judecată, nu a fost soluționată nicicum.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată rezultă că, decizia instanței de apel, adoptată în ordinea reglementată de art. 313 Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursurile declarate împotriva acestuia sunt inadmisibile, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

Așadar, având ca reper prevederile art. art. 455 alin. (2) pct. 7), 453 Cod de procedură penală, instanța decide inadmisibilitatea recursurilor înaintate, întrucât

acestea nu corespund cerințelor de formă și conținut prevăzute la art. 455 Cod de procedură penală.

6. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 1), 455, 456 alin. (1) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către avocatul Fediuc Valentin în interesele petiționarului Rotaru Alexandru, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 octombrie 2020, deoarece nu îndeplinește cerințele de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **01 iulie 2021.**

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Boico Victor

Catan Liliana